

Rozdział 16. Kryzys Rzeczypospolitej

Polecenie 1. (2 punkty)

Określ, jakie skutki miały dla Rzeczypospolitej prowadzone w II połowie XVII wieku wojny. Uzupełnij tabelę, wpisując po jednym przykładzie.

terytorialne	
religijne	

Polecenie 2. (2 punkty)

Zaznacz prawidłowe dokończenia zdań.

a) Wojny z lat 1648–1667 wzmocniły pozycję magnaterii, ponieważ:

- ☐ A. szlachta dążyła do reformy państwa.
- ☐ B. królowie nie umieli przeciwstawić się jej intrygom.
- ☐ C. łatwiej jej było odrobić straty materialne niż szlachcie.
- ☐ D. wykorzystała ona sprzyjającą koniunkturę gospodarczą na zboże.

b) „Złota wolność” to:

- ☐ A. próba reformy ustroju państwa podjętą przez króla Jana Kazimierza.
- ☐ B. dążenie magnatów do przejęcia korony Rzeczypospolitej.
- ☐ C. szlacheckie prawa i przywileje.
- ☐ D. ogłoszenie abdykacji przez Jana Kazimierza.

Polecenie 3. (2 punkty)

Dokończ zdania.

a) Prawo pojedynczego posła do zerwania sejmu to

b) Zasada, zgodnie z którą do podjęcia decyzji przez sejm potrzebna była zgoda wszystkich posłów, to zasada

Rozdział 16. Kryzys Rzeczypospolitej

Polecenie 1. (2 punkty)

Określ, jakie skutki miały dla Rzeczypospolitej prowadzone w II połowie XVII wieku wojny. Uzupełnij tabelę, wpisując po jednym przykładzie.

społeczne	
gospodarcze	

Polecenie 2. (2 punkty)

Zaznacz prawidłowe dokończenia zdań.

a) Wojny z lat 1648–1667 wzmocniły pozycję magnaterii, ponieważ:

- ☐ A. wykorzystała ona sprzyjającą koniunkturę gospodarczą na zboże.
- ☐ B. łatwiej jej było odrobić straty materialne niż szlachcie.
- ☐ C. królowie nie umieli przeciwstawić się jej intrygom.
- ☐ D. szlachta dążyła do reformy państwa.

b) Po raz pierwszy *liberum veto* zostało uznane w:

- ☐ A. 1652 roku.
- ☐ B. 1672 roku.
- ☐ C. 1665 roku.
- ☐ D. 1668 roku.

Polecenie 3. (2 punkty)

Dokończ zdania.

- a) Wszystkie prawa i przywileje, które posiadała szlachta, były przez nią określane jako
- b) Zasada, zgodnie z którą ustawy każdego sejmku tworzyły całość, to zasada

Rozdział 16. Kryzys Rzeczypospolitej

– model odpowiedzi (6 pkt)

Grupa A

Polecenie 1. (0–2)

Przykładowe odpowiedzi:

terytorialne	▪ Rzeczpospolita utraciła ponad jedną czwartą swojego terytorium (z niecałego miliona km² do ok. 730 tys. km²)
religijne	▪ w Rzeczypospolitej przestała obowiązywać tolerancja religijna ▪ dochodziło do ataków na protestantów ▪ w 1658 roku wypędzono z państwa arian, a w 1668 roku sejm zakazał pod karą śmierci odstępstw od katolicyzmu

Polecenie 2. (0–2)

a) C; b) C

Polecenie 3. (0–2)

a) *liberum veto*; b) *jednomysłności*

Grupa B

Polecenie 1. (0–2)

Przykładowe odpowiedzi:

społeczne	▪ spadła liczba ludności (z 11 mln do 6–7 mln) w związku z utratą terytorium, wojnami, chorobami i głodem
gospodarcze	▪ olbrzymie zniszczenie kraju spowodowane działalnością wrogich armii ▪ zrabowanie wielu majątków ▪ podwyższenie podatków ▪ zjawisko psucia monety i spadek jej wartości ▪ zamknięcie mennic polskich

Polecenie 2. (0–2)

a) B; b) A

Polecenie 3. (0–2)

a) „*złota wolność*”; b) *jedności*

